Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Gemeente Soest
t.a.v. burgemeester Metz
Postbus 2000
3760 CA Soest

DG Openbaar Bestuur & Democr Rechtsstaat
DGOBDR-D&B-Democratie

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Contactpersoon
Mayella Deelstra

mayella.deelstra@minbzk.nl

Onze referentie
2026-0000302395

Datum 2 juli 2026
Betreft Uitnodiging voor het experiment met het nieuwe stembiljet bij de provinciale staten- en waterschapsverkiezingen 2027

Geachte heer Metz,

Bij de gemeenteraadsverkiezing op 18 maart 2026 (GR26) heeft uw gemeente deelgenomen aan het experiment met een nieuw stembiljet. Ik wil u hartelijk bedanken voor de inzet die er in uw gemeente is gepleegd om dit experiment mogelijk te maken. Het experiment is, net als de eerdere experimenten bij de Europees Parlementsverkiezing 2024 en de Tweede Kamerverkiezing 2025, uitgebreid geëvalueerd. Deze positieve evaluaties hebben ertoe geleid dat er is besloten over te gaan tot de voorbereidingen voor landelijke invoering van dit stembiljet, bij de Europees Parlementsverkiezing 2029.

Bij de provinciale staten- en waterschapsverkiezingen 2027 (PS/WS27) zal er nog niet landelijk gebruik kunnen worden gemaakt van het nieuwe stembiljet. Wel wil ik gemeenten die bij GR26 meededen aan het experiment met het nieuwe stembiljet uitnodigen om dit opnieuw te doen bij PS/WS27. Op die manier kunnen gemeenten (en dus kiezers) hetzelfde stembiljet gebruiken als bij de vorige verkiezing en kunnen we lessen trekken uit het gebruik van het nieuwe stembiljet bij gecombineerde verkiezingen.

Ik nodig uw gemeente dan ook graag uit om bij PS/WS27 opnieuw deel te nemen aan het experiment met het nieuwe stembiljet. Hierover is al ambtelijk contact geweest met de projectleider verkiezingen van uw gemeente. Indien uw gemeente wil deelnemen aan het experiment, verzoek ik u een positief besluit van de gemeenteraad uiterlijk 1 oktober aan het ministerie van BZK te doen toekomen. Het volstaat om een afschrift van het besluit per e-mail aan de bovenaan deze brief vermelde contactpersoon te sturen, deze is ook bekend bij uw projectleider verkiezingen.

Wat deelname voor uw gemeente betekent
Deelnemen betekent dat alle kiezers in uw gemeente zullen stemmen met het nieuwe stembiljet, zoals dat ook het geval was bij het vorige experiment. De kiezer kleurt op het stembiljet *twee* vakjes rood: één vakje voor de partij en één vakje voor een kandidaat van die partij.
Daarnaast vindt tijdens de verkiezing in uw gemeente weer onderzoek plaats onder kiezers, stembureauleden en verkiezingsteams, om hier lessen voor het vervolg uit te kunnen trekken.

DG Openbaar Bestuur & Democr Rechtsstaat
DGOBDR-D&B-Democratie

Onze referentie
2026-0000302395

Ervaringen en evaluatie
Eén van belangrijkste resultaten van de eerdere experimenten is dat kiezers goed uit de voeten kunnen met het nieuwe stembiljet. Zowel kiezers, stembureauleden als ambtenaren uit de deelnemende gemeenten zijn zeer positief. Het nieuwe stembiljet is eenvoudiger in gebruik en sneller te tellen. Maar ook bleek uit de evaluatie dat er meer ongeldige stemmen zijn uitgebracht in de deelnemende gemeenten. Uitgebreid onderzoek naar de oorzaak van deze ongeldige stemmen heeft ertoe geleid dat het Tijdelijke experimentenbesluit nieuwe stembiljetten wordt gewijzigd, zodat stemmen die zijn uitgebracht op een niet-bestaand kandidaatsnummer worden toegekend aan de eerste kandidaat van de gekozen partij en daarmee niet meer ongeldig zijn. Het streven is dat deze wijziging van toepassing is bij PS/WS27. Ook worden er kleine wijzigingen aangebracht aan het stembiljet en in de voorlichting om het aantal ongeldige stemmen zo veel mogelijk te voorkomen.

Vragen en toelichting
Voor nadere informatie over het nieuwe stembiljet, het experiment, wat er van uw gemeente verwacht wordt en hoe het ministerie van BZK daarbij ondersteunt verwijs ik u naar de projectleider verkiezingen binnen uw gemeente. Ook zijn mijn ambtenaren wederom beschikbaar om nadere toelichting te geven.

Hoogachtend,

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
namens deze,

Ellen van Doorne
Directeur Democratie en Bestuur